

Mattilsynet

Att:

Felles postmottak Postboks 383
2381 BRUMUNDDAL

Høring - forslag til tiltak for å redusere bifangst av sjøpattedyr

1. Nytt regelverk for import av fisk og fiskeprodukter i USA

Med virkning fra 1. januar 2022 har USA vedtatt et nytt regelverk som innebærer at det kan gjøres gjeldende importrestriksjoner på fisk og fiskeprodukter fra land som har store bifangster av sjøpattedyr, og som ikke tilfredsstillers USAs standard for dokumentasjon og reduksjon av slike bifangster.

Amerikanske myndigheter har utarbeidet en oversikt over alle fiskerier, inkludert akvakultur, som kan bli gjenstand for eksport til USA. Oversikten er todelt, og angir både hvilke fiskerier som har liten eller ingen risiko for bifangst eller vesentlig skade på sjøpattedyr (exempt fisheries), og fiskerier med vesentlige bifangster av sjøpattedyr (export fisheries). Fiskerier i førstnevnte kategori vil unngå importrestriksjoner. For fiskerier som har vesentlig bifangst av sjøpattedyr, må eksportnasjonen dokumentere omfanget av bifangstene og at iverksatte virkemidler for å unngå/begrense bifangster er like effektive som de amerikanske tiltakene. Dersom dette ikke er tilfredsstillende, kan amerikanske myndigheter innføre importforbud for produkter av disse fiskeriene. Det vil ikke være tilstrekkelig å rapportere at vi ikke har bifangster av sjøpattedyr, uten at dette kan dokumenteres.

USA benytter Potential Biological Removal (PBR) for å beregne hva som er grensen for akseptabel bifangst. I det nye regelverket er det et krav at bifangstene skal være mindre enn PBR, eller at en ved overvåkning kan vise at bestander som er utsatt for bifangst likevel kan vokse.

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) har i henvendelse 23. mars d.å. bedt Fiskeridirektoratet utarbeide et høringsnotat med forslag til tiltak for å redusere bifangster av sjøpattedyr i fiskerier hvor dette er en utfordring.

2. *Utfordringer i de norske fiskeriene*

Havforskningsinstituttet (HI) har beregnet at det årlig tas anslagsvis 2 900 niser som bifangster i garnfiske langs kysten. PBR for nise i Norge er beregnet til 2 542 dyr årlig.

I regi av HI har kystreferanseflåten siden høsten 2018 gjennomført forsøk med såkalte akustiske alarmer/skremmeinnretninger (pingere) i garnfiske etter torsk og breiflabb. Instituttets forsøk viser 70% - 100 % reduksjon av bifangstene av nise i garn med pingere. Dette er i samsvar med flere internasjonale undersøkelser.

For å se nærmere på utfordringene med bifangster av nise i de norske fiskeriene, ble det i regi av HI avholdt et ekspertmøte i juni 2019, hvor internasjonale eksperter på bifangst, pingerprodusenter, garnfiskere med praktisk erfaring med pingere, Norges Fiskarlag, NFD, Norsk Regnesentral og forskere fra HI deltok. Ekspertmøtet anbefalte å innføre bruk av pingere på garnfiske etter torsk i Vestfjorden. Bifangstene av nise i Vestfjorden anslås til om lag 920 pr. år. Dersom bifangstene av nise i Vestfjorden kan reduseres med mer enn 70% vil de totale bifangstene av nise i Norge anslås til under PBR-nivå.

Anbefalingen fra ekspertmøtet ble drøftet i «Forskerutvalg om sjøpattedyr 2019». Forskerutvalget sluttet seg til forslaget og uttalte følgende:

«Havforskningsinstituttet har gjennomført eksperimenter med akustiske alarmer (Acoustic Deterrent Devices, ADDs) på torske – og breiflabbgarn med 70 – 100% reduksjon av bifangstene av nise. Dette er i samsvar med resultater publisert fra bl.a. Danmark og USA. En workshop i juni 2019 med deltakelse av internasjonale eksperter, ADD produsenter, garnfiskere, forskere fra HI og representanter fra Nærings- og fiskeridepartementet, anbefalte at ADDs bør utprøves i større målestokk i et kommersielt fiske. Workshopen anbefalte at ADDs som et eksperiment skulle utprøves i det kommersielle garnfiske etter skrei i Vestfjorden (statistikkområde 00) fra og med januar til og med april. Dette medfører et betydelig antall ADDs og produsentene vil trenge noe tid på produksjonen. Slike påbud har tidligere vært innført av EU for noen garnfiskerier i Nordsjøen og Østersjøen og av USA for noen garnfiskerier på østkysten.

Forskerutvalgets anbefalinger om forvaltning og forskning

- Utvalget anbefaler at det innføres påbud om bruk av ADDs på torskegarn i Vestfjorden (statistikkområde 00) fra og med januar til og med april. ADD festes på korklina med 200 m mellomrom. Produsentene trenger noe tid på produksjonen og påbudet kan derfor realistisk først innføres for 2021 sesongen. Ved å innføre ADDs fra januar 2021 vil resultatene foreligge før USA sitt nye regelverk for import av fisk og fiskeprodukter trer i kraft januar 2022.
- Det anbefales at HI lager et design for kontroll med bruken av ADDs i samarbeid med Fiskeridirektoratets Sjøtjeneste og Kystvakten, samt et design for registrering av effekten på bifangstene av nise (inkludert Remote Electronic Monitoring, REM).»

Fiskeridirektoratet har under henvisning til ovennevnte bedt HI vurdere om det kan tenkes øvrige virkemidler enn bruk av akustiske pingere (ADD), som aktivt kan redusere bifangster av sjøpattedyr, eventuelt til et akseptabelt nivå.

HI viser til at bifangster av niser og andre mindre tannhval primært forekommer i stormaskede garn. Internasjonalt regnes akustiske pingere som den mest effektive metoden for å redusere bifangster av nise og mindre tannhval. Dette har blant annet i flere år vært påbudt brukt i noen garnfiskerier i USA (1999) og EU (2004). Erfaringer viser at bifangstene av nise ved bruk av pingere reduseres med 70% - 100% og ikke har negative effekter på målarten.

Som alternativ til pingere har det vært gjort forsøk med andre metoder, for eksempel ved å legge inn legering i tråden for å øke garnets akustiske refleksjon. Det har også vært forsøkt å øke stivheten i tråden. Disse metodene har imidlertid ikke vist seg like effektive som pingere, og har dessuten hatt negativ innvirkning på fangsten av målarten.

3. Nærmere om akustiske pingere/Acoustic Deterrent Devices (ADD)

3.1 Kravspesifikasjon

HI anbefaler at pingerne må oppfylle følgende kravspesifikasjon, som innebærer at pingerne vil være gyldig for bruk både i EU og USA:

Parameter	Parameterverdi
Frekvensområde	Mellom 50kHz – 140 kHz
Signalstyrke for hele varigheten av signalet	$\geq 145\text{dB} + 5\text{dB} @ 1\text{m}$
Signal lengde	≥ 300 millisekund
Interval mellom signaler	4-12 sekund
Led lys som viser funksjonalitet	Ja
Auto immersive bryter for av/på	Ja
Avstand mellom pingere	Maksimum 200m
Garantert vanntett dybde	Minimum 500m
Batterivarighet	≥ 6 måneder i vannet
Batteritype	Utskiftbare og alkaliske
Produsentens garantitid for produktets	Minimum 12 måneder

Pris vil variere etter hvordan man kjøper pingerne, men en enhetspris i størrelsesorden kr. 800 – kr. 1000 inklusive 25 % mva og frakt må påregnes. Produsentene opplyser at de ikke har store lagre av pingere, slik at det må forventes en viss leveringstid. Vi er ikke kjent med at det i Norge finnes forhandlere av akustiske pingere, men det forventes at pingerprodusentene raskt etablerer forhandlere ved et eventuelt påbud om bruk av pingere i norske fiskeri. Slike pingere kan også kjøpes på nett direkte fra produsentene, men da må kjøper selv ordne med fortolling og betaling av mva.

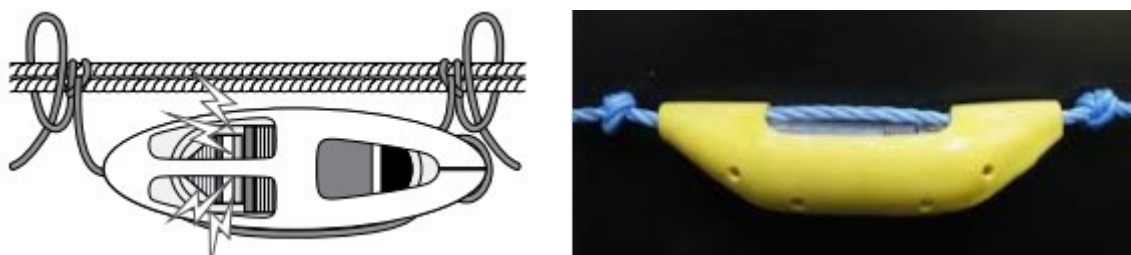

3.2 Monteringsspesifikasjon

De vanligste pingerne festes til flytelinen med tau og kan med fordel henge litt løst for å unngå skade når garn dras over garnspillet/garndrageren. Produsentene tilstreber at pingerne skal ha en egenvekt som er mest mulig lik sjøvannets. Kommersielle garn er typisk 27 meter lange og ved å montere pingerne mellom garna (der garna skjøtes sammen i en lenke), men likevel slik at det ikke blir mer enn 200 meter mellom pingerne, reduseres risikoen for at pingerne setter seg fast i garnmaskene.

HI har benyttet pinger fra to produsenter. Pingeren fra Fishtek Marine er 229 gram inklusive batteri, mens pingeren fra Future Oceans er 150 gram med batteri. Pingerne skal festes i flytelina. På garn i overflaten skal pingerne festes i blylina.

Figur 1. Pinger

Future Oceans 75kHz pinger til venstre leveres med et tau for montering på flytelina. Fishtek Marine sin Bananapinger til høyre har en kanal for gjennomføring av et tau som knyttes til flytelinen. Det er fordelaktig at pingerne ikke strammes for hardt til flytelinen slik at de kommer i bend når garnet dras over garnspillet/garnhaleren.

3.3 Erfaringer med pinger i andre fiskeri

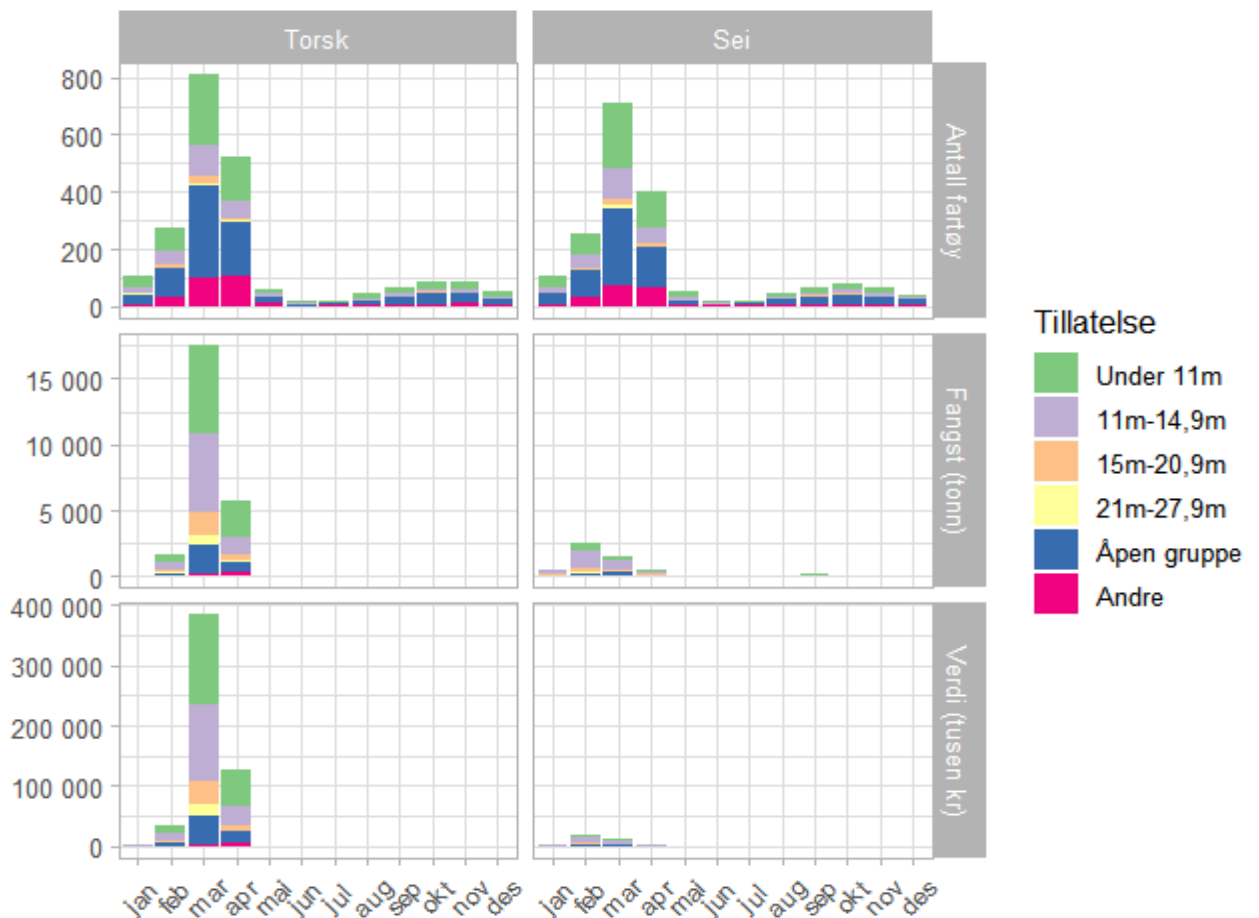
Pinger har vært påbudt i EU for noen garnfiskerier i Nordsjøen og Østersjøen siden 2004. Dette påbudet har i liten grad vært fulgt opp med kontroller om bord på fartøyene og det er ikke dokumentert hvor effektivt dette påbudet har vært for å redusere bifangster av sjøpattedyr. Dette regelverket er nå under evaluering og eventuell revisjon.

I USA har pinger vært påbudt i noen garnfiskerier siden 1999. Det er evaluert ved forskning og etter hvert også med kontroll. Ved innføring av pinger ble bifangstene av nise i Gulf of Maine, som er det viktigste nisehabitatet i Vest-Atlanteren, dramatisk redusert. Etter en periode på to til tre år økte imidlertid nivået på bifangstene igjen. Det viste seg at manglende pinger eller pinger som ikke fungerte var årsaken. Det ble derfor etablert et system med kontroll av pinger i aktivt fiske. Størrelsen på bifangstene ble på nytt redusert og er nå på et akseptabelt nivå.

4. Økonomiske og praktiske konsekvenser

Figur 2 viser antall fartøy, fangst og førstehåndsverdi fra fartøy som har fisket torsk og sei med garn i 2019 i statistikkområde 00 Vestfjorden. Tillatelse i figuren består av lukket gruppe fordelt på hjemmelslengdegrupper, åpen gruppe, mens «andre» i all hovedsak vil være fritidsfiskere. Vi ser at det er i månedene februar til april at det fiskes mest torsk. I løpet av perioden januar til april 2019 har det i fisket etter torsk deltatt nesten 400 fartøy som fisker i lukket gruppe og ca. 350 fartøy i åpen gruppe. I tillegg kommer ca. 150 fritidsfiskere, slik at det til sammen er vel 900 fartøy som har levert torsk fanget med garn i Vestfjorden i løpet av sesongen i 2019.

Figur 2: Antall fartøy, fangst og førstehåndsverdi fra torsk og sei fanget med garn i Vestfjorden i 2019 fordelt på måneder

I tillegg til fiske etter torsk, foregår det også et fiske etter sei med garn i Vestfjorden i de aktuelle månedene. Dette foregår gjerne med mindre masketørrelse, men på samme dybder. I 2019 var det omtrent 720 fartøy som fisket sei med garn i perioden og området, hvorav ca. 320 i lukket gruppe, ca. 300 i åpen gruppe og ca. 100 fritidsfiskere. Det er i all hovedsak de samme fartøyene som fisker etter torsk, og gjerne før torsken blir tilgjengelig. I 2019 var det omtrent 15 garnfartøy som kun har landet sei i det aktuelle området og perioden.

Antall akustiske pingere et fartøy må anskaffe vil være avhengig av hvor mange garn som benyttes. Som et eksempel vil et garn være typisk 27,5 meter og en sjark vil gjerne benytte 100 garn. Med en avstand på 200 meter mellom pingerne, må det beregnes 14 pingere, noe som vil koste i størrelsesorden kr. 11 000 – kr. 14 000.

Fiskerne som deltok i HI sine forsøk med akustiske pingere, opplyste at de brukte fra noen få til inntil 90 minutter ved førstegangs montering på garnene Etter første gangs montering medførte det imidlertid lite ekstraarbeid. Noen fiskere opplyste at pingerne festet seg i garnmaskene og medførte ekstra slitasje/rivning av garn ved setting og haling.

HI har ikke gjennomført egen funksjonstest for om de akustiske pingerne tåler fysiske belastninger ved setting og haling av garn, eller test av batteriets funksjonstid. Produsentene fra forsøket til HI hadde 12 måneders garanti for pingernes funksjonalitet og at de opplyser seks måneders varighet på batteri.

5. Konsekvenser ved å ikke iverksette tiltak for reduksjon av bifangster

USA er et viktig marked for eksport av norsk sjømat. Direkte eksport av all norsk sjømat til USA var 6,7 milliarder kroner og nesten 80 tusen tonn produktvekt i 2019. Dette plasserte USA som fjerde største markedet målt i verdi, og tiende største målt i volum for direkte eksport av sjømat fra Norge.

Torsk utgjorde en samlet direkte eksportverdi på 240 millioner kroner i 2019. Det ble eksportert nærmere 7 000 tonn torsk rundvekt til USA i 2019.

Norges Sjømatråd opplyser at det ikke er mulig å følge fisken fra fangst til eksport, slik at vi har ikke oversikt over hvilke redskap som er benyttet for eksportert fisk. Mye av torsken som eksporteres til USA er fryste produkter, der fryst filet er det største produktet. Dette kan ha blitt fryst om bord (av line- eller trålfartøy) eller på land. Det er ferskt råstoff som ligger til grunn for landproduksjon av filet, så her kan det også være benyttet garnfanget torsk. Tilsvarende for ferske og konvensjonelle produkter (saltet/tørket) er det stor sannsynlighet at det er noe garnfisk.

Konsekvensene av å ikke innføre tiltak for å redusere bifangst av niser kan dermed føre til importrestriksjoner på torsk til USA. I henhold til det amerikanske importregelverket vil USA kreve sertifikater for (norsk) eksport av for eksempel torsk som beviser at den ikke stammer fra garn, dersom fisk og fiskeprodukter fra garnfiskeriene blir omfattet av et importforbud. Det kan også få konsekvenser for MSC-sertifiseringen.

6. Andre tiltak

6.1 Stengte områder

Stenging av områder er et anerkjent og anvendt reguleringstiltak i fiskerinæringen. Stenging av områder for fiske med garn hele eller deler av året vil være et alternativt tiltak, som vil kunne gi tilsvarende og bedre resultater enn bruk av akustiske pingere. Tiltaket er imidlertid omfattende og inngripende overfor næringen.

6.2 Rapportering

Forskrift 21. desember 2009 nr. 1743 om posisjonsrapportering og elektronisk rapportering (ERS-forskriften) §§ 10 og 12 pålegger norske fartøy elektronisk fangstrapportering. Plikten omfatter fartøy på eller over 15 meter største lengde, fartøy som driver fiske og fangst utenfor noen stats fiskerijurisdiksjon uavhengig av lengde og fartøy på eller over 12 meter største lengde som driver fiske og fangst i Skagerrak eller EU-sonen. Kravet om fangstmelding omfatter også bifangst av sjøpattedyr.

I årene etter at elektronisk fangstrapportering som beskrevet ovenfor ble innført, er det rapportert seks selarter tatt som bifangst, og 31 hvalarter. Dette inkluderer 13 niser tatt som bifangst, men det er også rapportert flere større hvalarter som for eksempel fem blåhval. Fiskeridirektoratet har dermed grunn til å anta at rapporteringsplikten ikke oppfylles. Det er ingen ilandføringsplikt for utilsiktet fangst av sjøpattedyr, og dette kan være noe av årsaken til at bifangstene ikke rapporteres.

Fiskeridirektoratet har ikke mottatt henvendelser fra næringsaktører som tilsier at omfanget av bifangster av sjøpattedyr i norske fiskerier er vesentlig.

Som kjent har Fiskeridirektoratet foreslått en gradvis innføring av rapporteringsplikt for samtlige norske fiske- og fangstfartøyer. NFD har nå bedt om at forslaget sendes på høring. Fiskeridirektoratet ønsker å presisere og bedre tilrettelegge for at bifangst av sjøpattedyr skal rapporteres. Dette vil kunne være et viktig element i det videre arbeidet med å dokumentere bifangster av sjøpattedyr, både ovenfor amerikanske myndigheter, men også i andre sammenhenger. Dette vil være avhengig av at vi mottar troverdige rapporteringer.

Fiskeridirektoratet har tilrettelagt for rapportering av bifangst av sjøpattedyr i fritidsfiskeappen, slik at fritidsfiskere kan rapportere bifangst. Denne rapporteringen er frivillig.

7 Forslag til forskrift

Fiskeridirektoratet mener at et påbud om akustiske pingere bør gjelde alle garnfiskerier, slik at formålet oppnås i størst mulig grad. Fisket etter rognkjeks, og fisket etter kveite i april er marginale fiskerier i Vestfjorden i den aktuelle perioden. Det er landet henholdsvis 16 tonn rognkjeks og 16 tonn kveite i april 2019, slik at et påbud om akustiske pingere derfor vil ha liten praktisk betydning for å oppnå formålet. Ettersom

garnfiske etter breiflabb ikke er tillatt i den aktuelle perioden, vil påbudet i praksis gjelde for garnfiske etter torsk og sei.

På bakgrunn av det som framkommer ovenfor, foreslås det at følgende bestemmelse inntas i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen (utøvelsesforskriften) § 29a:

«§ 29a. Påbud om akustiske pingere ved garnfiske i statistikkområde 00 (Vestfjorden)

Ved fiske for omsetning med garn innenfor statistikkområde 00 (Vestfjorden) er det fra og med 1. januar til og med 30. april påbudt med akustiske pingere på redskapet. Påbudet gjelder ikke for fiske etter rognkjeks og kveite.

Akustiske pingere skal festes i flyteline på garnene. Det skal ikke være større avstand mellom de akustiske pingerne enn 200 meter. Akustiske pingere skal ha et frekvensområde mellom 50 kHz - 140 kHz. Signalstyrken for hele varigheten av signalet skal være større enn 145 dB + 5 dB @ 1m. Signalets lengde skal være større enn 300 millisekunder og ha et intervall mellom signaler på 4 - 12 sekunder.»

Eventuelle merknader til forslaget sendes Fiskeridirektoratet innen 8. september 2020.

Med hilsen

Trond Ottemo
seksjonssjef

Guro Gjelsvik
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Mattilsynet	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Norges Fiskarlag	Postboks 1233 Torgarden	7462	TRONDHEIM
Norges Kystfiskarlag	Postboks 97	8380	RAMBERG
Norges Småkvalfangerlag	Postboks 714	8301	SVOLVÆR
Norsk Industri	Postboks 7072 Majorstuen	0306	OSLO
Norske Sjømatbedrifters Landsforening	Postboks 639	7406	TRONDHEIM
Samediggi Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
Sjømat Norge	Postboks 5471 Majorstua	0305	OSLO

